Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
EVGENI TANČEV
prednesené 15. júla 2021 [1]

Spojené veci C-693/19 a C-831/19

SPV Project 1503 Srl,
Dobank SpA
proti
YB (C-693/19)
a
Banco di Desio e della Brianza SpA,
Banca di Credito Cooperativo di Carugate e Inzago Sc,
Intesa Sanpaolo SpA,
Banca Popolare di Sondrio ScpA,
Cerved Credit Management SpA
proti
YX,
ZW (C-831/19)

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunale di Milano (súd v Miláne, Taliansko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 93/13/EHS – Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách – Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 – Zásada efektivity – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Konanie o vydaní platobného rozkazu – Exekučné konanie – Platobný rozkaz, ktorý nadobudol právoplatnosť – Právomoc vnútroštátneho exekučného súdu posudzovať nekalú povahu zmluvných podmienok – Zásada právnej sily rozhodnutej veci – Preklúzia“

I. Úvod

1. Tieto dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Tribunale di Milano (súd v Miláne, Taliansko), sa týkajú výkladu smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách [2] a článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). Boli podané v rámci konania o výkone platobných rozkazov, proti ktorým nebol podaný odpor, a tieto platobné rozkazy sa tak stali právoplatnými.

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[2] Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288.

2. Podstatou hlavnej otázky vznesenej v týchto veciach je, či článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 1 smernice 93/13 a článok 47 Charty bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje exekučnému súdu posudzovať prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky, ktorá bola podkladom pre vydanie platobného rozkazu, pretože tento platobný rozkaz nadobudol právnu silu rozhodnutej veci.

3. Obe veci Súdny dvor posudzuje súbežne s tromi ďalšími vecami (C-600/19, C-725/19 a C-869/19), v ktorých dnes prednesiem svoje návrhy. Tieto veci vychádzajú zo španielskeho a rumunského návrhu na začatie prejudiciálneho konania a dotýkajú sa tiež podobných a potenciálne citlivých problémov týkajúcich sa rozsahu povinnosti vnútroštátneho súdu posudzovať z úradnej povinnosti (*ex officio*) nekalú povahu zmluvných podmienok v súlade s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá vykladá smernicu 93/13 a vzťah k určitým zásadám vnútroštátneho procesného práva vrátane zásady právnej sily rozhodnutej veci.

4. Prejednávané veci tak poskytujú Súdnemu dvoru príležitosť rozvinúť svoju judikatúru týkajúcu sa smernice 93/13, najmä objasniť otázky týkajúce sa zásady právnej sily rozhodnutej veci v súvislosti so súdnym preskúmaním nekalých podmienok podľa tejto smernice. V týchto veciach sa vynárajú aj otázky týkajúce sa vzťahu medzi zásadou efektivity a článkom 47 Charty v tomto kontexte.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

5. Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

6. Článok 7 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvisl[é]mu uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

B. Talianske právo

7. Smernica 93/19 bola prebratá do talianskeho práva prostredníctvom Decreto legislativo n. 206 recante Codice del consumo (Legislatívny dekrét č. 206 o spotrebiteľskom zákonníku) zo 6. septembra 2005 (riadny doplnok GURI č. 235 z 8. októbra 2005) (ďalej len „spotrebiteľský zákonník“).

8. Článok 633 Codice di procedura civile (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) stanovuje:

„Na návrh veriteľa, ktorý má pohľadávku na zaplatenie určitej peňažnej sumy alebo na vydanie určitého množstva zastupiteľného tovaru, alebo na návrh príjemcu, ktorému má dodať určitú hnuteľnú vec, vydá príslušný súd platobný rozkaz alebo rozkaz na vydanie:

1. ak je uplatňované právo podložené listinnými dôkazmi;

…“

9. Článok 641 Občianskeho súdneho poriadku ustanovuje:

„Ak sú splnené podmienky uvedené v článku 633, nariadi sudca žalovanému odôvodneným rozkazom, ktorý musí byť vydaný do 30 dní odo dňa podania návrhu, aby zaplatil požadovanú sumu alebo aby odovzdal požadovaný tovar alebo požadované množstvo tovaru, prípadne namiesto odovzdania požadovaného tovaru alebo požadovaného množstva tovaru zaplatil sumu uvedenú v článku 639, a to v lehote 40 dní, s výslovným poučením, že tento účastník konania môže v rovnakej lehote podať odpor v súlade s ustanoveniami nasledujúcich článkov, a ak taký odpor nepodá, bude vykonaná exekúcia.

…“

10. Článok 647 Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„Ak nebol v stanovenej lehote podaný odpor alebo ak nepodal žalovaný žalobu, sudca, ktorý na návrh žalobcu vydal platobný rozkaz, a to aj ústne, vyhlási rozkaz za vykonateľný. V prvom prípade musí sudca nariadiť nové doručenie, ak vyjde najavo alebo sa zdá pravdepodobné, že žalovaný o rozkaze nevedel.

Ak bol rozkaz vyhlásený za vykonateľný v súlade s týmto článkom, odpor už nemožno podať ani v ňom pokračovať, s výhradou ustanovenia článku 650, a prípadná záruka bude vrátená.“

11. Článok 650 Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„Žalovaný môže podať odpor aj po uplynutí lehoty stanovenej v rozkaze, ak preukáže, že sa o ňom včas nedozvedel z dôvodu nezrovnalostí pri oznamovaní alebo z dôvodu náhodnej udalosti alebo udalosti vyššej moci.

…

Po uplynutí lehoty 10 dní od prvého exekučného úkonu už odpor prípustný nebude.“

12. Článok 2909 Codice civile (ďalej len „Občiansky zákonník“) stanovuje:

„Zistenia uvedené v právoplatných rozsudkoch sú záväzné vo všetkých ohľadoch pre účastníkov konania, ich dedičov alebo ich právnych nástupcov.“

III. Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

A. Vec C-693/19, SPV Project 1503 a i.

13. Z rozhodnutia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že YB ako spotrebiteľ uzatvoril s bankou Findomestic Banca SpA tri zmluvy o úvere v celkovej výške 18 200 eur. Táto banka neskôr previedla svoju pohľadávku na spoločnosť Activa Factor SpA, ktorá následne previedla túto pohľadávku na spoločnosť SPV Project 1503 srl (ďalej len„SPV“). Tieto zmluvy o úvere obsahovali podmienky, ktoré stanovovali uloženie sankcie a úroku z omeškania v prípade oneskoreného splnenia povinnosti splatiť úver.

14. Rozhodnutím z 10. júla 2012 vydal príslušný súd proti YB platobný rozkaz na sumu 16 290,52 eura z titulu sumy dlžnej na základe zmlúv o úvere a úrokov z omeškania na základe týchto podmienok. YB nepodal proti platobnému rozkazu odpor, a teda tento platobný rozkaz sa stal právoplatný.

15. Následne SPV doručila YB takzvané oznámenie o prikázaní pohľadávky z 21. septembra 2016, ktoré mal YB voči tretím osobám vo výške 31 332 eur. Táto suma pozostávala zo 16 290,52 eura ako istiny, 13 539,27 eura ako úrokov v zmysle platobného rozkazu a zvyšná suma predstavovala náhradu trov konania.

16. SPV a ďalší veriteľ potom začali na vnútroštátnom súde exekučné konanie proti YB.

17. Vnútroštátny súd sa v rámci exekučného konania domnieval, že podmienka týkajúca sa sadzby úrokov z omeškania vyššia ako 14 % ročne by sa mohla považovať za nekalú. Uložil spoločnosti SPV, aby predložila zmluvy o úvere, na základe ktorých bol platobný rozkaz vydaný, a vyzval YB, aby prípadne prejavil svoju vôľu uplatniť námietku proti nekalej povahe podmienok týkajúcich sa úrokov z omeškania s následnou možnosťou znížiť pohľadávku spoločnosti SPV. YB uviedol, že chce uplatniť námietku proti nekalej povahe podmienky, ktorá stanovuje výšku úroku z omeškania. Vnútroštátny súd konštatoval možnosť vykonať dokazovanie *ex offo* na účely určenia možnej nekalej povahy podmienky, na základe ktorej bola stanovená sadzba úrokov z omeškania, a vytýčil pojednávanie, aby účastníci konania mohli k tejto záležitosti zaujať stanovisko. Spoločnosť SPV vylúčila, že v súvislosti s platobným rozkazom existuje možnosť prekonať prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

18. Podľa judikatúry Corte suprema di cassazione (Kasačný súd, Taliansko) sa zásada právnej sily rozhodnutej veci vzťahuje nielen na explicitný výrok rozhodnutia, ale aj na dôvody, ktoré, hoci aj implicitne, predstavujú jeho logický právny predpoklad. Tento prístup sa uplatňuje aj vo vzťahu k platobnému rozkazu, ktorým sa ukladá povinnosť zaplatiť určitú peňažnú sumu, ktorý v prípade nepodania odporu, nadobudne právoplatnosť nielen s ohľadom na uplatnenú pohľadávku, ale aj vo vzťahu k právnemu dôvodu, na ktorom je založený platobný rozkaz, čím sa zabráni akémukoľvek ďalšiemu preskúmaniu dôvodov použitých na zdôvodnenie príslušného návrhu. Táto zásada, pomenovaná ako „právna sila implicitne rozhodnutej veci“ a majúca pôvod v sudcovskom práve, sa zakladá na logickom tvrdení, podľa ktorého ak súd rozhodol v určitej veci, zjavne vyriešil všetky ostatné otázky, ktoré treba považovať za prejudiciálne vo vzťahu k tejto veci, o ktorej sa výslovne rozhodlo, v tom zmysle, že netvoria prekážku rozhodnutiu.

19. Vnútroštátny súd uvádza, že po vydaní platobného rozkazu a na základe doručenia výzvy na zaplatenie dlhu a oznámenia o prikázaní pohľadávky môže teda veriteľ začať exekučné konanie na majetok. Prostredníctvom prikázania pohľadávky voči tretím osobám veriteľ na základe

exekučného titulu predovšetkým podriadi pod exekúciu na majetok (doručením oznámenia o prikázaní) pohľadávky, ktoré má jeho dlžník voči tretím osobám. V rámci exekučného konania má exekučný súd právomoc *ex offo* na preskúmanie okrem existencie exekučného titulu aj správneho vyčíslenia výšky pohľadávky, ale nemá právomoc opätovne preskúmať vlastný obsah exekučného titulu.

20. Vnútroštátny súd má pochybnosti o tom, či sú podmienky, na základe ktorých boli vyčíslené úroky z omeškania a stanovená pokuta, v súlade so spotrebiteľským zákonníkom a so smernicou 93/13. Podľa vnútroštátneho súdu súd, ktorý platobný rozkaz vydal, nepreskúmal prípadnú nekalú povahu týchto podmienok. No vzhľadom na to, že YB nepodal proti tomuto platobnému rozkazu odpor, nadobudol tento platobný rozkaz podľa vnútroštátneho práva právoplatnosť a na otázku, či predmetné podmienky zmlúv o úvere majú nekalú povahu, sa vzťahuje právna sila implicitne rozhodnutej veci. Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd ako exekučný súd nemôže konštatovať, že predmetné podmienky majú nekalú povahu vzhľadom na to, že vnútroštátne právo mu bráni v posudzovaní obsahu platobného rozkazu, a tiež preto, lebo tento platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť.

21. Vnútroštátny súd poznamenáva, že podľa judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa smernice 93/13 je možné, aby zásada právnej sily rozhodnutej veci nebola za určitých podmienok uplatnená. Vnútroštátny súd si teda kladie otázku, či nutnosť nahradiť formálnu rovnováhu medzi zmluvnými stranami skutočnou rovnováhou, ktorá obnovuje rovnosť medzi nimi, umožňuje exekučnému súdu informovať spotrebiteľa o možnej nekalej povahe zmluvných podmienok, ktorá nebola týmto právoplatným rozkazom výslovne vylúčená, a či, v prípade, že spotrebiteľ vyjadrí vôľu napadnúť nekalú povahu vyššie uvedených podmienok, môže tento súd takéto preskúmanie vykonať, pretože nevykonanie takéhoto preskúmania by mohlo viesť k neúplnej a nedostatočnej ochrane spotrebiteľa. Vnútroštátny súd uvádza, že pokiaľ ide o článok 47 Charty, iniciatíva súdu informovať spotrebiteľov o prípadnom porušení pravidiel týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa neporušuje jeho nestrannosť, pričom Súdny dvor priznal tomuto ustanoveniu osobitný význam z hľadiska efektivity práv vyplývajúcich zo smernice 93/13.

22. Za týchto okolností Tribunale di Milano (súd v Miláne) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto otázku:

„Bránia články 6 a 7 smernice 93/13/EHS a článok 47 [Charty], a za akých podmienok, takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je uvedená právna úprava, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu o nariadení výkonu rozhodnutia vykonať vlastné preskúmanie právoplatného exekučného titulu a ktorá neumožňuje tomuto súdu, aby v prípade prejavu vôle spotrebiteľa dovolávať sa nekalej povahy podmienky obsiahnutej v zmluve, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, zrušil účinky právnej sily implicitne rozhodnutej veci?“

B. Vec C-831/19, Banco di Desio e della Brianza a i.

23. Z rozhodnutia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že 18. novembra 2005 uzatvorila banka Banco di Desio e della Brianza SpA (ďalej len „BDB“) zmluvy o ručení s pánom YX a pani ZW. Tieto zmluvy o ručení predstavovali zabezpečenie dlhov spoločnosti Bimecar Trade Srl.

24. Rozhodnutím z 20. decembra 2012 vydal Tribunale di Monza (súd v Monze, Taliansko) platobný rozkaz v prospech BDB voči okrem iných aj YX a ZW. Voči tomuto platobnému rozkazu nebol podaný odpor, a preto sa stal právoplatný.

25. BDB následne začala exekučné konanie na Tribunale di Milano (súd v Miláne), ktorým mala byť vykonaná exekúcia predajom majetku, ktorý vlastnili manželia YX a ZW každý polovičným podielom. Do tohto konania vstúpili Bimecar Trade a ďalší veritelia YX a ZW.

26. YX a ZW sa zúčastnili exekučného konania. Na žiadosť vnútroštátneho súdu predložila BDB predmetné zmluvy o ručení. Vnútroštátny súd usúdil, že postavenie YX ako spotrebiteľa je síce vylúčené, keďže bol štatutárnym zástupcom spoločnosti Bimecar Trade a akcionárom tejto spoločnosti s 51 % podielom, avšak ZW by bolo možné kvalifikovať ako spotrebiteľku, pretože bola akcionárkou uvedenej spoločnosti s 22 % podielom a v štruktúrach tejto spoločnosti zjavne nezastávala žiadnu funkciu, s ktorou by bola spojená akákoľvek zodpovednosť. Na preukázanie svojho postavenia spotrebiteľky predložila ZW zmluvu o kúpe akcií z 29. januára 2013, na základe ktorej sa stala akcionárkou spoločnosti Bimecar Trade, ako aj dokumenty, ktoré preukazujú, že je zamestnankyňou inej spoločnosti už od roku 1976. ZW tiež vyjadrila svoj úmysel namietať proti nekalej povahe niekoľkých podmienok obsiahnutých v zmluvách uzatvorených so všetkými veriteľmi na základe spotrebiteľského zákonníka. BDB a ostatní veritelia okrem iného tvrdili, že ZW nie je spotrebiteľkou a že právnu silu rozhodnutej veci, ktorú nadobudol predmetný platobný rozkaz, nemožno prekonať.

27. Vnútroštátny súd vysvetľuje, obdobne ako vo veci C-693/19, že podľa vnútroštátneho práva a judikatúry je právna sila implicitne rozhodnutej veci založená na logickom argumente, podľa ktorého ak súd rozhodol o určitej otázke, tak nutne vyriešil všetky ostatné otázky, ktoré je potrebné považovať za predbežné vo vzťahu k výslovne rozhodnutej otázke, pričom tento prístup sa uplatňuje aj na platobné rozkazy. V momente, keď sa veriteľ domôže vydania platobného rozkazu, začne exekúciu, pričom v prípade exekúcie predajom majetku, ako je to v tejto veci, veriteľ na základe platobného rozkazu ako exekučného titulu postihne majetok na základe doručenia oznámenia o začatí exekúcie, ktorý je vo vlastníctve dlžníka.

28. Vnútroštátny súd uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že ZW možno považovať za spotrebiteľku, má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či je ustanovenie obsiahnuté v zmluve o ručení uzatvorenej medzi BDB a ZW, ktoré určuje miestne príslušný súd, ktorý nie je súdom určeným podľa bydliska spotrebiteľky, zlučiteľné so spotrebiteľským zákonníkom a smernicou 93/13. Vzhľadom na to, že ZW nepodala proti uvedenému platobnému rozkazu odpor, nadobudol tento platobný rozkaz právoplatnosť a na otázku, či majú predmetné podmienky zmluvy o ručení nekalú povahu, sa vzťahuje právna sila implicitne rozhodnutej veci. Veritelia síce zastávajú názor, že vnútroštátny súd nemôže posudzovať nekalú povahu predmetných podmienok, no vnútroštátny súd si najmä vo svetle rozsudku zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones [3], však kladie otázku, či je tento rozsudok použiteľný vzhľadom na rozdiely medzi dotknutými vnútroštátnymi poriadkami a okolnosťami prejednávanej veci.

29. V tejto súvislosti vnútroštátny súd poznamenáva, že ZW bola v rámci exekúcie aktívna a že v čase, keď bol platobný rozkaz vydaný, ešte nebola k dispozícii judikatúra Súdneho dvora, [4] na základe ktorej boli stanovené kritériá umožňujúce kvalifikovať takého ručiteľa, ako je ZW, ako spotrebiteľa. Ani judikatúra Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) ešte v tom čase nezaujala podobný prístup, [5] naopak, v tom čase vylučovala možnosť kvalifikovať fyzickú osobu konajúcu v postavení ručiteľa obchodnej spoločnosti ako spotrebiteľa. [6] ZW teda nemohla

[3] (C-40/08, EU:C:2009:615).

[4] Vnútroštátny súd v tomto zmysle uvádza uznesenia z 19. novembra 2015, Tarcău (C-74/15, EU:C:2015:772), a zo 14. septembra 2016, Dumitraș (C-534/15, EU:C:2016:700).

[5] Vnútroštátny súd v tomto zmysle uvádza rozsudok z 13. decembra 2018 (č. 32225).

[6] Vnútroštátny súd v tomto zmysle okrem iného uvádza rozsudky z 13. mája 2005 (č. 10107) a z 9. augusta 2016 (č. 16827).

uplatniť nekalú povahu predmetných podmienok v odpore proti platobnému rozkazu, lebo to bolo možné až po začatí exekúcie, keď tento platobný rozkaz už nemohol byť podľa vnútroštátneho práva zmenený. Vnútroštátny súd sa pýta, či v takejto situácii vnútroštátna právna úprava znemožňuje alebo nadmerne sťažuje spotrebiteľom výkon práv vyplývajúcich zo smernice 93/13.

30. Vnútroštátny súd poznamenáva, že v rozsudku z 26. januára 2017, Banco Primus [7], Súdny dvor vylúčil možnosť prekonania účinkov právnej sily explicitnej rozhodnutej veci, ale neskúmal doteraz zlučiteľnosť právnej sily implicitnej rozhodnutej veci s článkami 6 a 7 smernice 93/13 a článkom 47 Charty. Podľa vnútroštátneho súdu je pravdepodobné, že pri vydávaní predmetného platobného rozkazu súd neposudzoval nekalú povahu zmluvných podmienok, lebo možnosť kvalifikovať ZW ako spotrebiteľku bola vylúčená. Vnútroštátny súd sa teda pýta, či články 6 a 7 smernice 93/13 a článok 47 Charty umožňujú prekonať účinky právnej sily implicitne rozhodnutej veci, pokiaľ to vyústi do zbavenia práva spotrebiteľa na účinný prostriedok nápravy a práv vyplývajúcich z tejto smernice.

31. Za týchto okolností Tribunale di Milano (súd v Miláne) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto otázky:

„a) Bránia články 6 a 7 smernice 93/13/EHS a článok 47 [Charty], a za akých podmienok, vnútroštátnemu právnemu poriadku, akým je právny poriadok opísaný v prejednávanej veci, ktorý exekučnému súdu neumožňuje vykonať vlastné preskúmanie právoplatného súdneho exekučného titulu v prípade, že spotrebiteľ, ktorý nadobudol vedomosť o svojom postavení (pričom takúto vedomosť predtým súdy v rámci výkladu a uplatňovania práva vylučovali), navrhne, aby súd takéto preskúmanie vykonal?

b) Bránia články 6 a 7 smernice 93/13/EHS a článok 47 [Charty], a za akých podmienok, vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava opísaná v prejednávanej veci, ktorá v prípade implicitne právoplatne rozhodnutej veci, ktorou sa vylúčil nekalý charakter určitej zmluvnej podmienky, neumožňuje exekučnému súdu, ktorý má rozhodnúť o námietkach spotrebiteľa proti navrhovanej exekúcii, aby takúto nekalú povahu konštatoval, pričom sa dá uvedená nemožnosť preskúmania predpokladať aj v prípade, ak na základe právnej úpravy platnej v čase, keď daný rozsudok nadobudol právnu silu rozhodnutej veci, nebolo možné preskúmať nekalosť zmluvnej podmienky, a to v dôsledku nemožnosti kvalifikovať ručiteľa ako spotrebiteľa?“

IV. Konanie na Súdnom dvore

32. Písomné pripomienky v tomto konaní boli doručené Súdnemu dvoru vo veci C-693/19 španielskou, talianskou a maďarskou vládou a Komisiou a vo veci C-831/19 BDB, ZW, [8] španielskou a talianskou vládou a Komisiou.

33. Dňa 27. apríla 2021 sa konalo spojené pojednávanie v týchto veciach, na ktorom BDB, ZW, nemecká, španielska a talianska vláda a Komisia predniesli svoje tvrdenia.

[7] (C-421/14, EU:C:2017:60) (ďalej len „rozsudok vo veci Banco Primus“).

[8] Poukazujem na skutočnosť, že YX predložil písomné vyjadrenie v záujme ZW.

V. Zhrnutie tvrdení účastníkov konania

34. BDB uvádza, že otázka položená vo veci C-831/19 je neprípustná z dôvodu, že ZW nemožno kvalifikovať ako spotrebiteľku, a teda smernica 93/13 sa neuplatní. BDB ďalej tvrdí, že rozhodnutie o platnosti zmluvných podmienok v každom prípade nadobudlo právoplatnosť bez toho, aby ZW podala odpor alebo uplatnila postavenie spotrebiteľky. Podľa judikatúry Súdneho dvora nemožno právnu silu rozhodnutej veci prekonať ani v prípade porušenia práva Únie, a ako BDB zdôraznila na pojednávaní, ochrana priznaná spotrebiteľom smernicou 93/13 nemá prednosť pred zásadou právnej istoty.

35. ZW tvrdí, že vo veci C-831/19 je zrejmé, že je nutné kvalifikovať ju ako spotrebiteľku podľa smernice 93/13. Uvádza, že nepodala odpor proti platobnému rozkazu z dôvodu vnútroštátnej judikatúry, ktorá osoby nachádzajúce sa v jej postavení vylučovala z kategórie spotrebiteľov a až neskôr bola zmenená tak, aby bola v súlade s judikatúrou Súdneho dvora. Ako ZW uviedla na pojednávaní, odmietnutie možnosti exekučného súdu preskúmať podmienky, ktorých nekalá povaha nebola pri vydaní platobného rozkazu posudzovaná, by spotrebiteľa zbavilo účinnej ochrany podľa smernice 93/13.

36. Nemecká vláda tvrdí, že rozdelenie úloh medzi súd rozhodujúci vo veci samej a exekučný súd vychádza zo zásady vnútroštátnej procesnej autonómie a že smernica 93/13 nevyžaduje meritórne preskúmanie v rámci exekučného konania, ak súd rozhodujúci vo veci samej ponúkne spotrebiteľovi dostatočnú možnosť uplatniť práva, ktoré mu priznáva smernica 93/13. Ak teda vnútroštátny právny poriadok upravuje súdne preskúmanie nekalých podmienok v štádiu platobného rozkazu, ako tomu zrejme je v týchto veciach, nie je nutné vykonávať ďalšie kontroly vo fáze exekúcie.

37. Španielska vláda uvádza, že články 6 a 7 smernice 93/13 nebránia predmetnej vnútroštátnej právnej úprave. V oblasti nekalých podmienok právo Únie neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby donekonečna skúmal pohľadávku, ktorá je predmetom právoplatného súdneho rozhodnutia, čo platí aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužil včas opravné prostriedky, ktoré upravuje vnútroštátny právny poriadok, pričom možnosť preskúmania nekalých podmienok mimo rámca konania, ktoré je na tejto účel určené, povedie k tomu, že exekučné konanie stratí účinnosť. Ako španielska vláda uviedla na pojednávaní, zásada efektivity vyžaduje, aby boli vnútroštátne právne predpisy posudzované v kontexte celého vnútroštátneho systému procesného práva, a na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, sa tieto prejednávané veci týkajú právnej sily rozhodnutej veci. Dodáva, že pokiaľ ide o vec C-831/19, nemá na jej postoj vplyv skutočnosť, že v okamihu, keď platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť, Súdny dvor ešte nevydal svoje rozhodnutia, ktorými stanovil kritériá, ktoré musia byť splnené, aby sa mohol ručiteľ považovať za spotrebiteľa.

38. Talianska vláda tvrdí, že články 6 a 7 smernice 93/13 nebránia predmetnej vnútroštátnej právnej úprave. Prejednávané veci sa líšia od predchádzajúcej judikatúry Súdneho dvora a táto právna úprava je v súlade so zásadou ekvivalencie, pretože exekučný súd nemôže z úradnej povinnosti opakovane posudzovať podmienky na vydanie platobného rozkazu zakladajúceho prekážku právoplatne rozhodnutej veci, a to ani keď ide o prípadné porušenie kogentných pravidiel. Ako talianska vláda zdôraznila na pojednávaní, súd rozhodujúci o platobnom rozkaze môže z úradnej povinnosti posudzovať nekalú povahu zmluvných podmienok a spotrebiteľ má k dispozícii opravné prostriedky, aby zabránil tomu, že bude takými podmienkami viazaný, no ak tak súd neurobil a spotrebiteľ tieto opravné prostriedky nevyužil, nemôže sa exekučný súd výkonu rozhodnutia založeného na tomto platobnom rozkaze vyhnúť; toto rozhodnutie implicitne vylučuje nekalú povahu zmluvných podmienok, lebo inak by nemohlo byť vydané. Na rozdiel od

stanoviska Komisie vo veci C-693/19 podľa talianskej vlády platí, že bez ohľadu na dôvod neplatnosti podmienky, o ktorú sa právo veriteľa opiera, od okamihu, keď je toto právo, hoci implicitne, zistené rozhodnutím zakladajúcim prekážku rozhodnutej veci, nemôže už byť táto neplatnosť vyhlásená súdom, ktorý ho musí vykonať, čo platí aj v prípadoch neprimeraných úrokov. Dodáva, že pokiaľ ide o vec C-831/19, je irelevantné, že judikatúra súdov Únie a vnútroštátna judikatúra, ktoré uznávajú postavenie ručiteľa ako spotrebiteľa, neexistovali v okamihu, keď bolo dané rozhodnutie o platobnom rozkaze vydané, lebo súd mohol využiť prejudiciálne konanie.

39. Maďarská vláda tvrdí, že pokiaľ ide o vec C-693/19, články 6 a 7 smernice 93/13 ani článok 47 Charty predmetnej právnej úprave nebránia. Tvrdí, že právna sila rozhodnutej veci, ktorá sa nadobudla v dôsledku nepodania odporu dlžníkom, nemôže byť neuplatnená, pričom ak by bolo exekučnému súdu dovolené preskúmavať nekalú povahu podmienky zmluvy, ktorá bola podkladom pre vydanie platobného rozkazu, bolo by konanie o platobnom rozkaze zbavené svojho obsahu.

40. Komisia tvrdí, pokiaľ ide o vec C-693/19, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 nebránia predmetnej vnútroštátnej právnej úprave, pokiaľ táto právna úprava umožňuje súdu overiť, či nie je ustanovenie týkajúce sa platenia úrokov v prípade nesplnenia povinnosti alebo omeškania so splnením zmluvnej povinnosti potenciálne nekalé, a teda k nemu neprihliadať. Tak tomu môže byť, ak táto právna úprava umožňuje konštatovať právnu neexistenciu výroku exekučného titulu týkajúceho sa pohľadávky na zaplatenie týchto úrokov alebo ak táto právna úprava súdu umožňuje obmedziť exekúciu pri vysporiadaní príslušných súm na pohľadávku očistenú od úrokov, ktoré sú považované za neprimerané. Pokiaľ by sa však mala táto právna úprava vykladať tak, že súdu neumožňuje konštatovať existenciu nekalých podmienok, je v rozpore s článkami 6 a 7 smernice 93/13 vykladanými vo svetle zásady efektivity. Komisia tvrdí, že právna sila rozhodnutej veci sa netýka výroku platobného rozkazu týkajúceho sa úrokov z pohľadávky, ktorých sadzba je neprimerane vysoká [9], a ak má exekučný súd právomoc overiť, že je exekúcia vykonávaná na základe platného právneho titulu v súlade so zásadou ekvivalencie, zahŕňa táto právomoc aj právomoc konštatovať, že nedošlo k porušeniu kogentných ustanovení, ako je článok 6 ods. 1 smernice 93/13.

41. Komisia tvrdí, pokiaľ ide o vec C-831/19, že je potrebné na obe otázky odpovedať spoločne v tom zmysle, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 nebránia predmetnej vnútroštátnej právnej úprave, pokiaľ táto právna úprava umožňuje exekučnému súdu posúdiť nekalú povahu podmienky a na túto podmienku prípadne neprihliadať. V opačnom prípade táto právna úprava nie je s týmito ustanoveniami, vykladanými vo svetle zásady efektivity, v súlade. Podľa názoru Komisie zmluvy uzatvorené so ZW spadajú do pôsobnosti smernice 93/13 a skutočnosť, že si ZW oneskorene uvedomila, že má postavenie spotrebiteľky, nie je relevantná. V tejto veci, rovnako ako vo veci C-693/19, musí byť článok 47 Charty považovaný za ustanovenie, v ktorého svetle treba vykladať článok 7 ods. 1 smernice 93/13, pričom povaha platobného rozkazu ako právoplatného rozhodnutia vyplýva z preklúzie, nie z právnej sily rozhodnutej veci. Komisia tvrdí, že preskúmanie nekalých podmienok z úradnej povinnosti musí byť predmetom výslovného a riadne odôvodneného posúdenia vykonaného vnútroštátnym súdom. Ako Komisia zdôraznila na pojednávaní, súdy, ktoré v týchto veciach vydali predmetné platobné rozkazy, neskúmali nekalú povahu zmluvných podmienok, pričom samotná možnosť zistenia nekalej podmienky nestačí; súd musí takéto zistenie vykonať.

[9] Komisia sa v tejto súvislosti odvoláva na uznesenie Tribunale di Macerata (súd v Macerate, Taliansko) z 1. marca 2019.

VI. Analýza

42. Podstatou otázky položenej vnútroštátnym súdom Súdnemu dvoru vo veci C-693/19, ktorá v podstate zodpovedá prvej otázke vo veci C-831/19, je, či článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 1 smernice 93/13 a článok 47 Charty bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá exekučnému súdu neumožňuje posúdiť obsah platobného rozkazu, ktorý nadobudol právoplatnosť, a neprihliadať na účinky právnej sily implicitne rozhodnutej veci, ak spotrebiteľ vyjadril úmysel namietať proti nekalej povahe podmienky v zmluve, na základe ktorej bol tento platobný rozkaz vydaný.

43. Podstatou druhej otázky vo veci C-831/19 je, či článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 a článok 47 Charty bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá prostredníctvom právnej sily implicitne rozhodnutej veci exekučnému súdu, ktorý rozhoduje o námietke proti exekúcii podanej spotrebiteľom, neumožňuje posudzovanie nekalej povahy zmluvných podmienok, ak je zohľadnená skutočnosť, že podľa vnútroštátneho práva účinného v čase, keď bola prekážka rozhodnutej veci založená, nebolo možné posúdenie nekalej podmienky vykonať, lebo ručiteľa nebolo možné kvalifikovať ako spotrebiteľa.

44. Ako vyplýva z vnútroštátneho rozhodnutia súdu o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania a z pripomienok talianskej vlády, tieto dve otázky vychádzajú z procesných ustanovení týkajúcich sa výkonu platobných rozkazov tak, ako sú tieto ustanovenia zakotvené v talianskom práve, podľa ktorých platobný rozkaz, ktorý je podkladom pre následné exekučné konanie a vedenie exekúcie zo strany veriteľov, nadobudne právoplatnosť a založí prekážku právoplatne rozhodnutej veci z dôvodu, že spotrebiteľ ako dlžník proti tomuto rozkazu nepodal v stanovenej lehote odpor. V prípade platobného rozkazu, proti ktorému nie je podaný odpor, sa má predpokladať, že nekalá povaha podmienky zmluvy, na základe ktorej bol tento platobný rozkaz vydaný, je predmetom právnej sily implicitne rozhodnutej veci, teda implicitne zakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Okrem toho vnútroštátne právo stanovuje, že súd, ktorý platobný rozkaz vydá, môže z úradnej povinnosti posudzovať prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok, a ak spotrebiteľ podá odpor, môže súd rozhodujúci o tomto odpore takisto vykonať preskúmanie nekalej povahy týchto podmienok z úradnej povinnosti. Je však podľa všetkého nesporné, že v týchto veciach vydali súdy platobné rozkazy, proti ktorým spotrebitelia odpor nepodali, a nič nenasvedčuje tomu, že bolo v tomto štádiu konania vykonané posúdenie existencie nekalej podmienky.

45. Domnievam sa teda, že je možné odpovedať na obe tieto otázky spoločne, lebo ich zodpovedanie záleží na vyriešení kľúčovej otázky, a síce súladu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje preskúmanie nekalej povahy podmienky zmluvy, na základe ktorej bol vydaný platobný rozkaz, exekučným súdom z toho dôvodu, že tento platobný rozkaz nadobudol právnu silu implicitne rozhodnutej veci, s právom Únie.

46. Aby som mohol na tieto otázky odpovedať, budem sa najprv zaoberať argumentmi spoločnosti BDB týkajúcimi sa prípustnosti otázky položenej vo veci C-831/19 (časť A). Potom prejdem k meritu veci C-693/19 a C-831/19 a načrtnem niekoľko úvodných poznámok k problematike oneskorenej informovanosti ZW o jej postavení spotrebiteľky vo veci C-831/19 a k prípadnej relevancii článku 47 Charty v tomto kontexte (časť B). Následne posúdim judikatúru Súdneho dvora o preskúmaní nekalej podmienky vnútroštátnym súdom z úradnej povinnosti podľa smernice 93/13 (časť C) a uplatnenie zásad rozvinutých v tejto judikatúre na okolnosti dané v týchto veciach (časť D).

47. Na základe tejto analýzy som dospel k záveru, že otázka položená vo veci C-831/19 je prípustná a že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, vykladané vo svetle zásady efektivity, bránia vnútroštátnej právnej úprave, akou je dotknutá právna úprava.

A. O prípustnosti prejudiciálnej otázky položenej vo veci C-831/19

48. Podľa argumentácia spoločnosti BDB je otázka položená vo veci C-831/19 neprípustná, pretože ZW nemožno kvalifikovať ako spotrebiteľku, čo znamená, že sa smernica 93/13 neuplatňuje.

49. Podľa môjho názoru je nutné tieto argumenty odmietnuť.

50. Je zjavné, že vo svetle judikatúry Súdneho dvora vnútroštátny súd ZW ako spotrebiteľku kvalifikovať môže.

51. Je potrebné pripomenúť, ako uvádza desiate odôvodnenie smernice 93/13, že jednotné pravidlá týkajúce sa nekalých podmienok sa musia vzťahovať na „všetky zmluvy“ uzatvárané medzi predajcami alebo dodávateľmi a spotrebiteľmi, ako ich definuje článok 2 písm. b) a c) tejto smernice.[10] Podľa článku 2 písm. b) spotrebiteľ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu.[11] Smernica 93/13 teda definuje zmluvy, na ktoré sa vzťahuje, prostredníctvom odkazu na určitú vlastnosť zmluvných strán.[12] Toto široké chápanie pojmu „spotrebiteľ“ umožňuje zabezpečiť ochranu priznanú smernicou 93/13 pre všetky fyzické osoby, ktoré sa vo vzťahu k predajcovi alebo dodávateľovi nachádzajú v slabšom postavení.[13]

52. V tejto súvislosti Súdny dvor v uzneseniach z 19. novembra 2015, Tarcău[14], a zo 14. septembra 2016, Dumitraş[15], rozhodol, že smernica 93/13 sa vzťahuje na zmluvu o ručení uzatvorenú medzi fyzickou osobou a úverovou inštitúciou na zabezpečenie záväzkov dojednaných obchodnou spoločnosťou voči tejto úverovej inštitúcii v rámci zmluvy o úvere, pokiaľ táto fyzická osoba konala s cieľom, ktorý nespadá do rámca jej profesijnej činnosti a nemá funkčný vzťah s touto spoločnosťou. Je teda na vnútroštátnom súde, aby s prihliadnutím na všetky okolnosti a dôkazy určil, či táto osoba konala v rámci svojej profesionálnej činnosti alebo z dôvodu svojich funkčných vzťahov, ktoré má s touto spoločnosťou, ako sú napríklad výkon funkcie jej konateľa alebo nezanedbateľná účasť na základnom imaní, alebo či táto osoba konala v rámci súkromných aktivít.

53. V tejto veci, ako uviedol vnútroštátny súd, môže byť ZW považovaná za spotrebiteľku, keď v okamihu uzatvorenia zmlúv o ručení so spoločnosťou BDB a ostatnými veriteľmi konala mimo rámca svojej profesionálnej činnosti a nemala žiadny funkčný vzťah so spoločnosťou Bimecar Trade. Vnútroštátny súd totiž uviedol, že z dokumentov predložených ZW v rámci exekučného konania vyplýva, ako je uvedené v bode 26 vyššie, že ZW získala podiel vo výške 22 %

[10] Pozri rozsudok z 30. mája 2013, Asbeek Brusse a de Man Garabito (C-488/11, EU:C:2013:341, bod 29), a uznesenie z 27. apríla 2017, Bachman (C-535/16, neuverejnené, EU:C:2017:321, bod 32).

[11] Pozri rozsudky z 2. apríla 2020, Condominio di Milano, via Meda (C-329/19, EU:C:2020:263, bod 24), a z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Societé Générale (C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 70).

[12] Pozri rozsudky z 30. mája 2013, Asbeek Brusse a de Man Garabito (C-488/11, EU:C:2013:341, bod 30), a z 3. septembra 2015, Costea (C-110/14, EU:C:2015:538, bod 17).

[13] Pozri rozsudok z 21. marca 2019, Pouvin a Dijoux (C-590/17, EU:C:2019:232, bod 28).

[14] (C-74/15, EU:C:2015:772, najmä body 26 až 30).

[15] (C-534/15, EU:C:2016:700, najmä body 31 až 34).

v spoločnosti Bimecar Trade 31. januára 2013, zatiaľ čo zmluvy o ručení medzi ZW a všetkými veriteľmi boli uzavreté skôr a platobný rozkaz získaný spoločnosťou BDB bol takisto vydaný skôr, než ZW nadobudla uvedené podiely. Okrem toho je podľa vnútroštátneho súdu ZW už od roku 1976 spojená s inou spoločnosťou pracovnoprávnym vzťahom a v čase uzatvárania zmlúv o ručení nezastávala ZW v spoločnosti Bimecar Trade žiadnu vedúcu funkciu.

54. V dôsledku uvedeného je potrebné sa domnievať, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že ZW je nutné kvalifikovať ako spotrebiteľku podľa smernice 93/13, takže je táto smernica na konanie vo veci samej uplatniteľná.

55. Zastávam teda názor, že otázka položená vo veci C-831/19 je prípustná.

B. Úvodné pripomienky

1. O oneskorenej informovanosti o postavení spotrebiteľky vo veci C-831/19

56. Pripomínam, že druhá otázka položená vo veci C-831/19 zahŕňa ešte jeden aspekt, ktorý vyplýva zo skutočnosti, že v okamihu, keď platobný rozkaz, ktorý bol predmetom exekučného konania, založil prekážku právoplatne rozhodnutej veci, ZW ako ručiteľka si zjavne nemohla byť vedomá svojho postavenia spotrebiteľky, a nemohla teda namietať proti nekalej povahe zmluvných podmienok pred uplynutím lehoty na podanie odporu proti tomuto platobnému rozkazu. Skutočnosť, že ako uvádza vnútroštátny súd a ZW (pozri body 29 a 35 vyššie), judikatúra súdov Únie a vnútroštátna judikatúra, ktoré uznávajú ručiteľa ako spotrebiteľa podľa smernice 93/13 ešte v okamihu, keď bol vydaný predmetný platobný rozkaz a spotrebiteľka mohla proti nemu podať odpor, neexistovali, nie je podľa môjho názoru v tomto prípade relevantná.

57. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora (pozri bod 63 nižšie) vyplýva, že smernica 93/13 vyžaduje preskúmanie nekalej podmienky vnútroštátnym súdom z úradnej povinnosti, a ako uvádza Komisia, návrh účastníka konania, ako je spotrebiteľka, nemôže sám osebe slúžiť ako náhrada súdneho preskúmania nekalých podmienok podľa tejto smernice. Práve oneskorená informovanosť spotrebiteľov o ich postavení spotrebiteľov totiž opodstatňuje existenciu tejto povinnosti v judikatúre Súdneho dvora. Navyše, ako uvádzajú španielska a talianska vláda a Komisia, zo smernice 93/13, a najmä z jej desiateho odôvodnenia jasne vyplýva, že sa použije „na všetky zmluvy“ (pozri bod 51 vyššie), pričom nijaká okolnosť nebránila posúdeniu nekalej povahy zmluvných podmienok príslušným súdom, ktorý mohol podať návrh na začatie prejudiciálneho konania.

2. O prípadnej relevancii článku 47 Charty

58. V rámci položených prejudiciálnych otázok sa vnútroštátny súd tiež pýta, či je predmetná vnútroštátna právna úprava v súlade s článkom 47 Charty. Je potrebné pripomenúť, že toto ustanovenie, ktoré je potvrdením zásady účinnej právnej ochrany, zakotvuje v prospech každého, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, právo na účinný prostriedok nápravy

pred súdom.[16] V týchto veciach je uplatniteľnosť článku 47 Charty nesporná. Zastávam názor, že - ako uvádza Talianska republika – sporná vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti smernice 93/13, a predstavuje teda uplatnenie práva Únie na účely článku 51 ods. 1 Charty.[17]

59. Podotýkam, že v judikatúre Súdneho dvora týkajúcej sa smernice 93/13 existuje osobitný vzťah medzi článkom 47 Charty a zásadou efektivity, ktorá zahŕňa aj povinnosť členských štátov zabezpečiť súdnu ochranu práv založených na práve Únie (pozri bod 65 nižšie).[18] V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že povinnosť členských štátov zabezpečiť efektivitu práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú zo smernice 93/13, zahŕňa požiadavku účinnej súdnej ochrany zakotvenú tiež v článku 47 Charty, ktorá platí okrem iného pri definovaní procesných podmienok týkajúcich sa žalôb založených na takých právach.[19]

60. Navyše, ako dokladá doterajšia judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa smernice 93/13, článok 47 Charty zjavne hrá do značnej miery podpornú alebo doplnkovú úlohu vo vzťahu k zásade efektivity, pokiaľ ide o posudzovanie zlučiteľnosti vnútroštátnych procesných pravidiel s požiadavkami tejto smernice. Napríklad sa článok 47 Charty v tomto kontexte uplatní, pokiaľ ide o otázky týkajúce sa prístupu k účinným prostriedkom nápravy, aby účastníci konania mohli uplatniť svoje práva založené smernicou 93/13,[20] ako aj pokiaľ ide o otázky týkajúce sa spravodlivého konania, ako je dodržiavanie zásad rovnosti zbraní a kontradiktórnosti v rámci súdneho konania, v ktorom ide o zákonnosť podmienky s ohľadom na túto smernicu.[21]

61. V týchto veciach je nesporné, ako uvádza talianska vláda, že účastníci konania mali prístup k účinným prostriedkom nápravy, ktoré im umožňovali uplatniť ich práva upravené smernicou 93/13. Okrem toho, ako uviedla Komisia, predmetné otázky sa netýkajú nestrannosti exekučného súdu,[22] ale skôr jeho možnosti posudzovať nekalú povahu zmluvných podmienok, o ktorých sa možno domnievať, že o nich bolo implicitne rozhodnuté právoplatným súdnym rozhodnutím. Za týchto okolností je teda potrebné dospieť k záveru, bez ohľadu na zohľadnenie článku 47 Charty v prípadoch, keď je odôvodnené, že v týchto veciach ide o prípady, ktorých stredobodom sú článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, vykladané vo svetle zásady efektivity.

16 Pozri rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika (C-896/19, EU:C:2021:311, bod 40).

17 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. septembra 2014, Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189, bod 47); pozri tiež návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar vo veci Finanmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2015:746, body 83 a 84).

18 Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar vo veci Finanmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2015:746, body 85 až 97). Pozri tiež napríklad van DUIN, A.: Metamorphosis? The Role of Article 47 of the EU Charter of Fundamental Rights in Cases Concerning National Remedies and Procedures under Directive 93/13/EEC. In: *Journal of European Consumer and Market Law*. 2017, zv. 6, s. 190 – 198.

19 Pozri rozsudok z 10. júna 2021, VB a i. (C-776/19 až C-782/19, EU:C:2021:470, bod 29).

20 Pozri okrem iného rozsudky zo 14. marca 2013, Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164, najmä bod 59); z 10. septembra 2014, Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189, najmä body 45, 47 a 66); a z 21. decembra 2016, Biuro podróży ‚Partner' (C-119/15, EU:C:2016:987, body 23 až 47); porovnaj rozsudok z 27. februára 2014, Pohotovosť (C-470/12, EU:C:2014:101, body 36 až 57).

21 Pozri okrem iného rozsudky z 21. februára 2013, Banif Plus Bank (C-472/11, EU:C:2013:88, body 29 až 36); zo 17. júla 2014, Sánchez Morcillo a Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099, body 21 až 51), a z 29. apríla 2021, Rzecznik Praw Obywatelskich (C-19/20, EU:C:2021:341, body 91 až 99); porovnaj rozsudok zo 16. júla 2015, Sánchez Morcillo a Abril García (C-539/14, EU:C:2015:508, body 23 až 50).

22 Podotýkam, že skutočnosť, že vnútroštátny súd posudzuje z úradnej povinnosti prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok a informuje spotrebiteľov o možnosti uplatniť jeho práva vyplývajúce zo smernice 93/13, sama osebe podľa všetkého neohrozuje nestrannosť tohto súdu, pretože súd nikomu „nezastáva stranu", len plní funkcie, ktoré mu patria podľa vnútroštátneho práva a práva Únie. V tejto súvislosti pozri BEKA, A.: *The Active Role of Courts in Consumer Litigation: Applying EU Law of the National Courts' Own Motion*. Intersentia. 2018, s. 140 – 141.

C. O relevantnej judikatúre Súdneho dvora týkajúcej sa preskúmania nekalých podmienok vnútroštátnymi súdmi z úradnej povinnosti

62. Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 ukladá členským štátom povinnosť stanoviť, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné.[23] Článok 7 ods. 1 tejto smernice v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením ukladá členským štátom, aby stanovili primerané a účinné prostriedky zabraňujúce ďalšiemu používaniu nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách.[24] V súvislosti s týmito ustanoveniami sa síce vyvinula rozsiahla judikatúra, ja však načrtnem iba platné zásady vyvodené z tejto judikatúry týkajúce sa existencie a rozsahu povinnosti vnútroštátneho súdu preskúmať z úradnej povinnosti nekalý charakter zmluvných podmienok, ktoré sú vo vzťahu k mojej analýze v tejto veci najviac relevantné.

1. O existencii povinnosti vnútroštátneho súdu vykonávať preskúmanie z úradnej povinnosti

63. Podľa ustálenej judikatúry platí, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 spočíva v myšlienke, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predajcovi alebo dodávateľovi z hľadiska tak vyjednávacej sily, ako aj úrovne informovanosti, čo ho privedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom, hoci nemôže ovplyvniť ich obsah.[25] Na to, aby mohla byť zabezpečená ochrana zamýšľaná smernicou 93/13, možno nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom kompenzovať iba pozitívnym zásahom zvonka vo vzťahu k samotným zmluvným stranám.[26] Povaha a význam verejného záujmu, od ktorého sa odvíja ochrana, ktorú smernica 93/13 spotrebiteľom zabezpečuje, tak odôvodňujú požiadavku, aby vnútroštátny súd mal povinnosť posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky z úradnej povinnosti, a odstraňoval tak nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ak má na tento účel k dispozícii potrebné informácie o právnom a skutkovom stave.[27]

2. O rozsahu povinnosti vnútroštátneho súdu vykonávať preskúmanie z úradnej povinnosti

64. Podľa rovnako ustálenej judikatúry ukladá smernica 93/13 členským štátom, aby stanovili mechanizmus, ktorý zabezpečí, aby každé zmluvné podmienky, ktoré neboli individuálne dohodnuté, mohli byť preskúmané na účely posúdenia, či prípadne nemajú nekalú povahu.[28] Súdny dvor tiež zdôraznil, že špecifiká súdneho konania vedeného podľa vnútroštátneho práva medzi spotrebiteľmi a predajcami alebo dodávateľmi nemôžu predstavovať okolnosť, ktorá môže mať vplyv na právnu ochranu, ktorej sa musí spotrebiteľom dostať na základe ustanovení smernice 93/13.[29]

[23] Pozri rozsudok z 27. januára 2021, Dexia Nederland (C-229/19 a C-289/19, EU:C:2021:68, bod 57). Pozri aj dvadsiate prvé odôvodnenie smernice 93/13. Ako Súdny dvor pripustil, článok 6 ods. 1 smernice 93/13 je kogentným ustanovením, ktoré sa usiluje o nahradenie formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá môže nastoliť rovnosť medzi týmito zmluvnými stranami. Pozri rozsudok z 11. marca 2020, Lintner (C-511/17, EU:C:2020:188, bod 24).

[24] Pozri rozsudok z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Societé Générale (C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 52).

[25] Pozri rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores (C-240/98 až C-244/98, EU:C:2000:346, bod 25), a z 26. marca 2019, Abanca Corporación Bancaria a Bankia (C-70/17 a C-179/17, EU:C:2019:250, bod 49).

[26] Pozri rozsudky z 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659, bod 48), a z 11. marca 2020, Lintner (C-511/17, EU:C:2020:188, bod 25).

[27] Pozri rozsudky zo 4. júna 2009, Pannon GSM (C-243/08, EU:C:2009:350, body 31 a 32), a zo 4. júna 2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431, bod 37).

[28] Pozri rozsudok z 3. marca 2020, Gómez del Moral Guasch (C-125/18, EU:C:2020:138, bod 44).

[29] Pozri rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, bod 50).

65. Aj keď Súdny dvor už v niekoľkých ohľadoch a s prihliadnutím na požiadavky vyplývajúce z článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice 93/13 vymedzil spôsob, akým má vnútroštátny súd zabezpečiť ochranu práv, ktoré spotrebiteľom vyplývajú z tejto smernice, nič to nemení na tom, že pri neexistencii harmonizácie na úrovni Únie pravidlá upravujúce konania uplatniteľné pri preskúmaní údajne nekalej povahy zmluvnej podmienky spadajú do pôsobnosti vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov, pokiaľ nie sú menej výhodné ako tie, ktorými sa spravujú obdobné situácie vo vnútroštátnom práve (zásada ekvivalencie) a ak v praxi neznemožňujú alebo výrazne nesťažujú výkon práv vyplývajúcich spotrebiteľom z práva Únie (zásada efektivity). [30]

66. Pokiaľ ide o zásadu efektivity, podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora musí byť každý prípad, v ktorom vzniká otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatňovanie práva Únie, analyzovaný s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, k jeho priebehu a osobitosti, prípadne spoločne so základnými zásadami vnútroštátneho právneho systému, ako napríklad právom na obhajobu, zásadou právnej istoty a riadnym priebehom konania. [31] V tejto súvislosti Súdny dvor pripustil, že potreba dodržiavať túto zásadu nemôže viesť až k tomu, že úplne nahradí úplnú nečinnosť dotknutého spotrebiteľa. [32]

67. Súdny dvor konkrétne rozhodol, že efektívna ochrana práv, ktoré zo smernice 93/13 vyplývajú pre spotrebiteľov, môže byť zabezpečená iba pod podmienkou, že vnútroštátny procesný systém umožňuje v rámci konania o platobnom rozkaze alebo exekučného platobného rozkazu preskúmanie aj bez návrhu prípadnej nekalej povahy zmluvných podmienok obsiahnutých v príslušnej zmluve. [33] V prípade, že sa v štádiu výkonu platobného rozkazu nevyžaduje, aby súd aj bez návrhu preskúmal potenciálne nekalú povahu podmienky, treba sa domnievať, že vnútroštátna právna úprava môže narušiť efektivitu kontroly, o ktorú sa usiluje smernica 93/13, ak nevyžaduje takéto preskúmanie v štádiu vydania platobného rozkazu alebo ak je takéto preskúmanie stanovené iba v štádiu odporu proti vydanému platobnému rozkazu, pokiaľ existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ požadovaný odpor nepodá. [34] Smernica 93/13 teda bráni tomu, aby vnútroštátna úprava umožňovala vydanie platobného rozkazu bez toho, aby spotrebiteľ mal v akomkoľvek štádiu konania záruku, že súd preskúma neexistenciu nekalých podmienok v predmetnej zmluve. [35]

68. Súdny dvor už okrem toho uznal, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že právo Únie neukladá vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil vnútroštátne procesné normy priznávajúce rozhodnutiu právnu silu rozhodnutej veci, aj keby to umožnilo napraviť porušenie ustanovenia akéhokoľvek druhu obsiahnutého v smernici 93/13. [36] Súdny dvor zdôraznil význam, ktorý má tak v práve Únie, ako aj vo vnútroštátnych právnych poriadkoch zásada právnej sily rozhodnutej veci, a to, že s cieľom zabezpečiť tak stabilitu práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti je dôležité, aby súdne rozhodnutia, ktoré sa po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených pre tieto opravné prostriedky stali konečnými, nebolo možné napadnúť. [37] Rovnako tak platí, že stanovenie primeraných prekluzívnych lehôt na

[30] Pozri rozsudok z 26. júna 2019, Kuhar (C-407/18, EU:C:2019:537, body 45 a 46).

[31] Pozri rozsudok z 22. apríla 2021, PROFI CREDIT Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, bod 53).

[32] Pozri rozsudok z 1. októbra 2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, EU:C:2015:637, bod 62).

[33] Pozri rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, bod 44).

[34] Pozri rozsudok z 20. septembra 2018, Danko a Danková (C-448/17, EU:C:2018:745, bod 46 a bod 2 výroku).

[35] Pozri rozsudok z 20. septembra 2018, Danko a Danková (C-448/17, EU:C:2018:745, bod 49).

[36] Pozri rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i. (C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 68).

[37] Pozri rozsudok z 26. januára 2017, Banco Primus (C-421/14, EU:C:2017:60, bod 46).

podanie žaloby v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Únie.[38] Vnútroštátne právne predpisy však nesmú zasahovať do podstaty práva, ktoré pre spotrebiteľov vyplýva z článku 6 ods. 1 smernice 93/13, a to nebyť viazaný podmienkou považovanou za nekalú.[39]

69. Treba pripomenúť, že v rozsudku zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones[40], Súdny dvor konkrétne rozhodol, že vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje dvojmesačnú lehotu na podanie žaloby o neplatnosť, po ktorej márnom uplynutí sa rozhodcovský rozsudok stáva konečným, a teda nadobúda právnu silu rozhodnutej veci, je v súlade so zásadou efektivity, pričom zdôraznil, že dodržiavanie zásady efektivity nemôže viesť až k tomu, že úplne nahradí úplnú nečinnosť dotknutého spotrebiteľa, ktorý nezačal žiadne konanie na uplatnenie svojich práv.

70. Naproti tomu v rozsudku z 18. februára 2016, Finanmadrid EFC[41], Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátna právna úprava stanovujúca zásadu právnej sily rozhodnutej veci v rámci konania o platobnom rozkaze bola v rozpore so zásadou efektivity, pretože rozhodnutie orgánu, ktorým sa ukončuje konanie o platobnom rozkaze, zakladalo právoplatnosť, čo znemožňovalo preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok v štádiu výkonu len z toho dôvodu, že spotrebiteľ nepodal v stanovenej lehote odpor, a vzniklo značné riziko, že tak spotrebiteľ neurobí.

71. Treba tiež jasne konštatovať, že v rozsudku vo veci Banco Primus,[42] ktorý sa týkal námietky spotrebiteľa proti konaniu o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, Súdny dvor rozhodol, že smernica 93/13 nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje súdu preskúmavať z úradnej povinnosti nekalý charakter podmienky zmluvy, ak už bolo právoplatne rozhodnuté o zákonnosti všetkých podmienok tejto zmluvy vo svetle tejto smernice rozhodnutím s právnou silou rozhodnutej veci. Podľa Súdneho dvora však v prípade jednej alebo viacerých zmluvných podmienok, ktorých prípadne nekalá povaha nebola preskúmaná pri predchádzajúcom súdnom preskúmaní spornej zmluvy, ktorý bol skončený rozhodnutím s právnou silou rozhodnutej veci, smernica 93/13 vyžaduje, aby súd, na ktorý spotrebiteľ riadne podal námietku, preskúmal na návrh niektorého účastníka konania alebo z úradnej povinnosti prípadnú nekalú povahu týchto podmienok, ak má na tento účel k dispozícii potrebné informácie o právnom a skutkovom stave. V prípade neexistencie takéhoto preskúmania by ochrana spotrebiteľa podľa tejto smernice bola neúplná a nedostatočná.

72. Z vyššie uvedenej judikatúry teda vyplýva, že členské štáty nie sú na základe smernice 93/13 povinné prijať určitý konkrétny procesný systém súdneho preskúmania nekalých podmienok za predpokladu, že dodržiavajú povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie, vrátane zásady ekvivalencie a efektivity, a tak zabezpečia, aby vnútroštátny súd vykonal preskúmanie týkajúce sa nekalej povahy akejkoľvek zmluvnej podmienky nezávisle na konaní. Musí existovať preskúmanie nekalej podmienky z úradnej povinnosti vykonávané buď súdom prvého stupňa, ktorý v konaní rozhoduje, alebo súdom druhého stupňa, či už budú rozhodovať v exekučnom konaní, alebo vo veci samej, pričom toto preskúmanie môže začať spotrebiteľ, ibaže by existovalo značné riziko, že spotrebiteľ tento osobitný procesný postup nevyužije, čím eliminuje možnosť súdneho preskúmania nekalých podmienok v súlade so smernicou 93/13.

38 Pozri rozsudok z 22. apríla 2021, PROFI CREDIT Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, bod 57).

39 Pozri rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i. (C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 71).

40 (C-40/08, EU:C:2009:615, body 34 až 48).

41 (C-49/14, EU:C:2016:98, body 45 až 55).

42 Pozri rozsudok z 26. januára 2017 (C-421/14, EU:C:2017:60, body 49 až 54).

73. Podľa judikatúry Súdneho dvora navyše platí, že ochrana spotrebiteľa síce nie je absolútna, ale to nie je ani zásada právanej sily rozhodnutej veci. Ako dokladajú rozsudky uvedené v bodoch 67 až 71 vyššie, Súdny dvor zaujíma vyvážený prístup k vzájomnému vzťahu vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa právnej sily rozhodnutej veci a preklúzie na jednej strane a požiadaviek smernice 93/13 na druhej strane, pričom dbá na to, aby tieto pravidlá neohrozovali systém ochrany spotrebiteľa zavedený touto smernicou. Najmä platí, že rozsudok vo veci Banco Primus sa síce priamo nevyjadruje k právnej sile implicitnej rozhodnutej veci, no dôraz Súdneho dvora na nevyhnutnosť konečného posúdenia nekalej povahy zmluvných podmienok v právoplatnom rozhodnutí podporuje názor, že vnútroštátna právna úprava, akou je právna úprava vo veci samej, je so smernicou 93/13 v rozpore. K tomuto rozsudku sa vo svojej analýze ešte vrátim (pozri bod 81 nižšie).

74. A práve vo svetle týchto zásad rozvinutých v rámci judikatúry Súdneho dvora je nevyhnutné posudzovať okolnosti v týchto veciach.

D. Uplatnenie zásad rozvinutých v judikatúre Súdneho dvora na okolnosti v prejednávaných veciach

75. Ako je už uvedené v bodoch 42 a 44 vyššie, vnútroštátna právna úprava dotknutá v týchto veciach stanovuje, že v konaní o výkone platobných rozkazov, proti ktorým nebol podaný odpor, a teda zakladajú prekážku rozhodnutej veci, nie je exekučný súd oprávnený preskúmavať obsah platobného rozkazu a posudzovať z úradnej povinnosti či na návrh spotrebiteľa nekalú povahu zmluvných podmienok z dôvodu, že tento platobný rozkaz nadobudol právnu silu implicitne rozhodnutej veci.

76. Na úvod je potrebné uviesť, že na rozdiel od argumentácie predostretej Komisiou, podľa ktorej sa táto vec týka preklúzie, nie zásady právnej sily rozhodnutej veci, z vnútroštátnych rozhodnutí vyplýva, že vnútroštátny súd sa domnieva, že platobné rozkazy, ktoré sú predmetom exekučného konania, sú právoplatné. Podľa ustálenej judikatúry je na výklad a uplatňovanie vnútroštátneho práva príslušný iba vnútroštátny súd. [43]

77. Okrem toho nie sú v týchto veciach dané žiadne indície, ktoré by mohli viesť k vzniku pochybností vo vzťahu k zásade ekvivalencie. Ako uvádza talianska vláda, vnútroštátne právo podľa všetkého neumožňuje exekučnému súdu posudzovať platobný rozkaz, ktorý nadobudol právnu silu rozhodnutej veci, a to ani v prípade, že ide o možné porušenie vnútroštátnych predpisov o verejnom poriadku (pozri bod 38 vyššie).

78. Je tiež potrebné uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, talianska vláda odmieta možnosť, že vo veci C-693/19 sa môže dotknutá vnútroštátna právna úprava vykladať v súlade so smernicou 93/13, teda že exekučný súd môže posudzovať nekalú povahu podmienky týkajúcej sa neprimeraných úrokov (pozri body 38 a 40 vyššie). Overenie tejto otázky vo svetle požiadavky na konformný výklad vnútroštátneho práva, stanovenej judikatúrou Súdneho dvora, teda prináleží vnútroštátnemu súdu. [44]

[43] Pozri rozsudok z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Societé Générale (C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 46).

[44] Pozri rozsudok zo 4. júna 2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431, body 49 až 51).

79. Pristúpiac k jadru celej problematiky, domnievam sa, že sú v týchto veciach dané závažné indície vychádzajúce z judikatúry Súdneho dvora, ktoré nasvedčujú tomu, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, vykladané vo svetle zásady efektivity, predmetnej vnútroštátnej právnej úprave bránia.

80. V tomto ohľade sa domnievam, že preskúmanie prípadnej nekalej povahy zmluvných podmienok podľa smernice 93/13 musí byť predmetom výslovného a dostatočne odôvodneného posúdenia vnútroštátnym súdom. Ako dokladajú okolnosti prejednávaných vecí, predmetná vnútroštátna právna úprava má za následok, že otázka nekalej povahy zmluvných podmienok je považovaná za meritórne vyriešenú, aj keď nebola vnútroštátnym súdom vôbec prejednávaná. Podľa môjho názoru, ako uvádza Komisia, pokiaľ preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok nie je v rozhodnutí obsahujúcom platobný rozkaz odôvodnené, spotrebiteľ nebude schopný pochopiť dôvody tohto rozhodnutia alebo ich analyzovať, alebo sa prípadne účinne brániť exekúcii. Ani vnútroštátny súd, ktorý bude prípadne rozhodovať o opravnom prostriedku, nebude schopný vydať rozhodnutie. Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že bez účinného preskúmania prípadnej nekalej povahy podmienok predmetnej zmluvy nemožno zaručiť dodržiavanie práv priznaných smernicou 93/13. [45]

81. Ďalšiu podporu tohto prístupu možno vyvodiť z rozsudku vo veci Banco Primus. [46] Ako je uvedené v bode 71 vyššie, Súdny dvor konštatoval, že vnútroštátna právna úprava, ktorá rozšírila účinky právnej sily rozhodnutej veci na zmluvné podmienky, o ktorých vnútroštátny súd nerozhodol s konečnou platnosťou, je nezlučiteľná so smernicou 93/13. Súdny dvor teda predpokladá, že ak vnútroštátny súd neposudzoval nekalú povahu predmetných konkrétnych zmluvných podmienok, možno len ťažko predpokladať, že bola dotknutá zásada právnej sily rozhodnutej veci. [47]

82. Tento prístup sa tiež zhoduje s cieľmi sledovanými smernicou 93/13, ako sú vykladané judikatúrou Súdneho dvora. Ako je uvedené v bode 63 vyššie, povinnosť vnútroštátneho súdu vykonávať preskúmanie nekalých podmienok zmluvy z úradnej povinnosti je odôvodnené povahou a významom verejného záujmu, od ktorého sa odvíja ochrana, ktorú smernica 93/13 spotrebiteľom zabezpečuje. Exekučný súd je teda povinný zabezpečiť účinnosť tejto ochrany, ak nedošlo k jej uplatneniu v skoršom štádiu konania. V opačnom prípade by táto povinnosť uložená vnútroštátnemu súdu na základe smernice 93/13 mohla byť zbavená svojej podstaty.

83. To potvrdzujú okolnosti dané v týchto veciach, v ktorých podľa všetkého nebolo vnútroštátnym súdom, ktorý predmetné platobné rozkazy vydal, vykonané žiadne preskúmanie nekalých podmienok z úradnej povinnosti. Je pravda, ako uvádza nemecká vláda, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora uvedenou v bode 67 vyššie spadá rozhodnutie o tom, či má byť takéto preskúmanie vykonané v štádiu vydávania platobného rozkazu, alebo v štádiu jeho výkonu, do právomoci členských štátov, pričom smernica 93/13 nevyžaduje, aby bolo toto preskúmanie vykonané v oboch týchto štádiách. V jednom z týchto štádií konaní však musí byť takého preskúmanie vykonané. Ak by teda bolo zabránené tomu, že posúdenie nekalých podmienok bude prvýkrát vykonávať až exekučný súd, a to jednoducho z toho dôvodu, že predmetný platobný rozkaz nadobudol právnu silu implicitne rozhodnutej veci, bolo by tým znemožnené preskúmanie nekalej povahy podmienky v ktoromkoľvek štádiu konania.

[45] Pozri rozsudok zo 4. júna 2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431, bod 35).

[46] Pozri rozsudok z 26. januára 2017 (C-421/14, EU:C:2017:60, body 49 až 54).

[47] Pozri v tomto zmysle GARCÍA-VALDECASAS DORREGO, M. J.: *Dialogue between the Spanish courts and the European Court of Justice regarding the judicial protection of consumers under Directive 93/13/EEC*. Association of Property and Business Registrars of Spain, 2018, s. 98 a 99.

84. Treba dodať, že tento prístup je podľa všetkého v súlade s judikatúrou Súdneho dvora týkajúcou sa vnútroštátnej právnej úpravy, ktorou sa uplatňuje právna sila rozhodnutej veci mimo rámca smernice 93/13. V niektorých rozsudkoch [48] Súdny dvor nesúhlasil s priznaním nadmernej ochrany právoplatným rozhodnutiam prostredníctvom právoplatne rozhodnutej veci spôsobom, ktorý podstatne sťažuje účinné uplatňovanie práva Únie. [49] Okrem toho je potrebné uviesť, že v rozsudku zo 17. októbra 2018, Klohn [50], Súdny dvor naznačil, že právna sila rozhodnutej veci sa týka iba právnych nárokov, o ktorých súd rozhodol, teda táto zásada nebráni tomu, aby sa súd vyjadril v rámci neskoršieho sporu k právnym otázkam, o ktorých v tomto konečnom rozhodnutí rozhodnuté nebolo. Rovnako z ustálenej judikatúry Súdneho dvora o uplatnení právnej sily rozhodnutej veci v práve Únie vyplýva, že sa právna sila právoplatne rozhodnutej veci spája len so skutkovými a právnymi bodmi, ktoré boli skutočne alebo nutne rozhodnuté predmetným súdnym rozhodnutím. [51]

85. S ohľadom na vyššie uvedené je teda potrebné stanoviť, že dotknutá vnútroštátna právna úprava je v rozpore so zásadou efektivity, pretože znemožňuje či nadmerne sťažuje zabezpečenie ochrany práv priznaných spotrebiteľom smernicou 93/13.

86. Dospel som teda k záveru, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, vykladané vo svetle zásady efektivity, bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava vo veci samej.

VII. Návrh

87. S ohľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na otázky, ktoré položil Tribunale di Milano (súd v Miláne, Taliansko), odpovedal takto:

Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vo svetle zásady efektivity vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá exekučnému súdu neumožňuje posúdiť z úradnej povinnosti ani na návrh účastníka konania nekalú povahu podmienok obsiahnutých v zmluve, na základe ktorej bol vydaný platobný rozkaz, ktorý sa stal právoplatný, pokiaľ tieto podmienky neboli predmetom výslovného a dostatočne odôvodneného posúdenia z hľadiska tejto smernice.

[48] Pozri okrem iného rozsudky z 3. septembra 2009, Fallimento Olimpiclub (C-2/08, EU:C:2009:506, body 29 až 32); z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines (C-370/17 a C-37/18, EU:C:2020:260, body 94 až 96), a zo 16. júla 2020, UR (VAT liability of lawyers) (C-424/19, EU:C:2020:581, body 31 až 34).

[49] Pozri v tomto zmysle TURMO, A.: National *Res Judicata* in the European Union: Revisiting the Tension Between the Temptation of Effectiveness and the Acknowledgement of Domestic Procedural Law. In: *Common Market Law Review*. 2021, zv. 58, s. 361 – 390, na s. 375.

[50] (C-167/17, EU:C:2018:833, bod 69).

[51] Pozri rozsudky z 29. júna 2010, Komisia/Luxembursko (C-526/08, EU:C:2010:379, bod 27), a z 31. januára 2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines a i./Rada (C-225/17 P, EU:C:2019:82, bod 47).